

KENTTE TOPLU YAŞAM ALANLARININ BARINMA HAKKI BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİ YURTLARI ÖRNEĞİ

Tuğba CANBULUT^{1*}, Sude EKŞİ²

Özet

Kentler bireylere barınma koşulları sunar. Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin kentteki barınma durumlarına odaklanılmaktadır. Toplu yaşam alanları olan öğrenci yurtlarının işleyiş ve kullanım biçimlerinin öğrenciler gözünden sorgulanması söz konusudur. Bu bağlamda üniversite öğrencilerinin işlevsel barınma imkanları tartışmaya açılmıştır. Araştırmanın amacı üniversitelerde okuyan öğrencilerin yaşadığı barınma sorununu öğrencilerin kişisel, sosyal, psikolojik durumları ile akademik hayatını nasıl ve ne kadar etkilediğini göz önüne getirmektir. Bu bağlamda temel araştırma soruları şunlardır: Üniversite öğrencilerinin barındıkları yurtlar temel bir gereksinim olan kentsel alanda barınma hakkını karşılıyor mu? Yurtlar kentin paydaşı olan üniversite öğrencilerinin hangi ihtiyacını karşılıyor? Araştırma niteliksel yöntem ile yapılmıştır. Veriler derinlemesine görüşme tekniği ile yaklaşık 40'ar dakikalık seanslarla toplanmıştır. 14 görüşmecinin ardından araştırmanın doyuma ulaştığı görülmüştür. Araştırma sonunda elde edilen bulgulardan en önemlisi kentsel alanın güvensizliğinin ve konut-barınma sorunlarının yurtlara da yansımalarıdır. Barınmanın bir kentli hakkı olarak ele alınması ve toplu yaşam alanı sunan öğrenci yurtlarının iyileştirilmesine dair kent politikalarının oluşturulmasına dikkat çekilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Barınma Hakkı, Öğrenci Yurtları, Üniversite Öğrencileri, Toplu Yaşam Alanları, Yurtlar

Araştırma Makalesi Geliş Tarihi: 12 Ekim 2024- Kabul Tarihi: 26 Kasım 2024

Canbulut, T., & Ekşi, S. (2024). Kentte Toplu Yaşam Alanlarının Barınma Hakkı Bağlamında Değerlendirilmesi: Üniversite Öğrenci Yurtları Örneği. *Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AKSOS)*, 16, 33-55.

^{1*}Arş. Gör. Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Sağlık Bilimleri Fakültesi, tugba.canbulut@iuc.edu.tr ORCID: [0000-0002-0055-1684](https://orcid.org/0000-0002-0055-1684) (* Sorumlu Yazar)

² İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Sağlık Bilimleri Fakültesi sudeeksi24@gmail.com ORCID: [0009-0003-0960-8418](https://orcid.org/0009-0003-0960-8418)

Evaluation of Community Living Areas in the City in the Context of the Right to Shelter: The Example of University Student Dormitories

Abstract

Cities offer different housing conditions for everyone. This research focuses on the housing conditions of university students in the city. The functioning and usage of student dormitories, which are collective living spaces, are questioned from the students' perspective. In this context, the functional housing opportunities for university students have been opened for discussion. The aim of the research is to highlight how and to what extent the housing problems experienced by students studying at universities affect their personal, social, psychological states and academic life. The main research questions are as follows: Do the dormitories housing university students meet the right to housing in urban areas, which is an essential requirement? Which needs of university students, as city stakeholders, are met by dormitories? The research was conducted using a qualitative method. The data was collected using the in-depth interview technique in approximately 40-minute sessions. It was observed that the research reached saturation after 14 interviewees. The most important finding from the research is the reflection of urban insecurity and housing problems in dormitories. It has been tried to draw attention to the creation of urban policies regarding housing as a right of citizens and the improvement of student dormitories which provide collective living spaces.

Keywords: Right to Shelter, Student Dormitories, University Students, Community Living Areas, Dormitories

GİRİŞ

Öğrenci yurtları, barınma hakkı bağlamında kentlerde toplu yaşam alanı sunan önemli seçeneklerden biridir. Üniversite öğrencileri, üniversite eğitim hayatlarını ailelerinden ayrı ve/ya uzak geçirebilmektedir. Barınma haklarını konutla sağlayamadıklarından barınmak için ise akla gelen ilk seçenek öğrenci yurtları olmaktadır. Yurtların koşullarının araştırılması, öğrencilerin kentle insan hakları temelinde bir ilişki kurmaları ve barınma hakkının erişilebilirliği açısından gereklidir.

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin kentteki barınma durumlarına yurtların değerlendirilmesi üzerinden odaklanılmaktadır. Çalışmanın problematiği, toplu yaşam alanları olan öğrenci yurtlarının işleyiş ve kullanım biçimlerinin öğrenciler gözündeki durumudur. Bu bağlamda temel araştırma soruları şunlardır: Üniversite öğrencilerinin barındıkları yurtlar temel bir gereksinim olan kentsel alanda barınma hakkını karşılıyor mu? Yurtlar kentin paydaşı olan üniversite öğrencilerinin hangi ihtiyaçlarını karşılayabiliyor?

Araştırmanın amacı üniversitelerde okuyan öğrencilerin yaşadığı barınma sorununun öğrencilerin kişisel, sosyal, psikolojik durumları ve akademik hayatını nasıl

ve ne kadar etkilediğini göz önüne getirmektir. Bu bağlamda üniversite öğrencilerinin işlevsel barınma imkanları tartışmaya açılmıştır.

KAVRAMSAL ARKA PLAN: BARINMA HAKKI

Kösedağ'a göre (2023) barınma ihtiyacı insanlık tarihi kadar eskidir. Korunma amaçlı başlayan barınma ihtiyacı, zamanla yaşam hakkı içerisinde yer alan bir olgu haline gelmiştir. Günümüzde, görece refah seviyesinin artması ve teknolojik ilerlemelerin de etkisiyle farklı nitelik ve ihtiyaçlarla konut, konut hakkı gibi kavramlar ortaya çıkmıştır. 2021 yılının sonlarına doğru dünya genelinde yaşanan ekonomik kriz, döviz fiyatlarındaki yüksek artış ve konut yapımında artan maliyetler sonucunda dar gelirliler için insan onuruna yakışan bir konuta erişim neredeyse imkânsız hale gelmiştir. Oysa, Tekçe ve Çelik'e göre (2023) konut, en temel evrensel ihtiyaçlardan biridir ve bireylerin barınma ihtiyacını karşılamakla kalmayıp, kendilerini gerçekleştirmelerine, toplumsal hayata katılmalarına zemin hazırlar.

Barınma hakkına erişimde yaşanan yoksunluklar, ekonomik, politik ve toplumsal gerekçelere dayanır. Akalın (2018) kentsel alanın kontrolsüz büyümesi ve deformasyonunun barınma koşullarını eğretileştirdiğini belirtir. Barınma sağlamak üzere tasarlanan bu durumun kendisi dahi bir barınma sorunudur. Neticede barınma, güven içinde hissetmeyi sağlayabilmelidir (Balçık vd., 2022). Güler ve Özdemir-Güler (2023) insanların ihtiyaçlarını karşılayan, güvenli, sağlıklı ve konforlu alanlarda yaşamlarını sürdürmeleri olduğunu belirtirler. Doğan da (2023), barınma koşullarının insan onuruna yakışır, bireyler için belli standartları sağlayacak elverişlilikte olması gerektiğini söyler. Konut, huzur, güven, rahatlık ve aidiyet unsurlarını içermelidir, bu bağlamda barınma hakkı diğer haklardan ayrılır. Kara vd. (2019) bu konuyu detaylandırır ve barınmanın, olumsuz iklim ve çevre şartlarından sakınarak, güvenlik ve mahremiyet gibi konularda bir çözüm niteliği taşıyan bir standart içermesi gerektiğinden bahsederler.

Barınmanın herkes için ortak bir standart içermesi mümkün olmasa da, TMMOB (erişim tarihi 3.5.2024), kent sorunlarının çözümü ve barınma hakkı erişimi için kentsel rantın düzenlenmesi, yeterli arsa üretimi, kentsel altyapı finansmanının geliştirilmesi, kontrolsüz (kaçak) yapılaşmanın önlenmesi, gecekondu alanlarında yenilenme, herkese yeterli konut gelişimi ve yaşanabilir yerleşme sistemi için bir bilgi ve istatistik sistemi kurulması, ülke topraklarının tasnifi, yapı denetim sorumluluğunun TMMOB'da olmasını önerir. Barınma, uluslararası bir nitelik taşıyan bir haktır. Tek başına bir bireyin güvenilir, kendini gerçekleştirmesi için elverişli bir konuta sahip olmasından öte bir kent meselesidir. Marcuse (2014) kent hakkının tek tek şehirleri değil toplumun tamamını kapsadığını söylemektedir. Lefebvre de (2016) kent hakkını, kent toplumundan kaynaklı, daha üstün bir hak olarak ele alır ve içine özgürlüğü, toplumsallaşmayı, toplum içinde bireyselleşmeyi de dahil eder.

Makalede, yönteme, öğrenci yurtları ile ilgili alan yazının kısa değerine, niteliksel görüşmeler yoluyla elde edilen bulguların analizlerine ve ardından tartışmaya yer verilecek, sonuç bölümünde ise elde edilenler ile tartışılanlar kısaca paylaşılacaktır.

YÖNTEM

Bu çalışma niteliksel yöntem ile tasarlanmış ve yorumlayıcı fenomenolojik analizle sürdürülmüştür. Her ikisinin de araştırma özelinde kullanılması gerekçelerinden bahsetmek önemlidir. Niteliksel yöntem tasarımı, “insanların her zaman insanlara göre davranmasından hareketle” (Schütz, 2018, s. 66), “susturulmuş sesleri keşifle duyma ihtiyacıyla” (Creswell, 2013, s. 48), “insanların gerçekliğe ilişkin algılarına, anlamlarına, tanımlamalarına ve gerçeği inşa edişlerine vakıf olmanın bir yolu olarak” (Punch, 2011, s. 165) öğrenci yurtlarında kalan öğrencilerin seslerini onların etkileşimle inşa ettikleri deneyimleri ve algıları kapsamında değerlendirmeye çalışan bu araştırmaya metodolojik zemin sağlamıştır.

Deneyimlere odaklanan bu niteliksel tasarım yorumlayıcı fenomenolojik analiz ile detaylandırılmıştır. Fenomenoloji bir düşünce akımı olarak aktörün bakış açısına temel bir önem atfeder, sosyal gerçekliğin bireylerce nasıl algılandığına bakar ve deneyimlerin bu algılarla anlamlandırıldığını iddia eder (Kümbetoğlu, 2020). Fenomenolojik araştırma, deneyimlerin esasen ne olduğuna ilişkin bakış açısı geliştirmesiyle ilgilidir (Baş ve Akturan, 2017). Buradan hareketle, araştırma kapsamında yapılan görüşmeler, görüşme yapılan her “bir katılımcının hayatını kapsamlı bir birim” (Sart, 2017: 71) olarak ele almış ve kişiler arası benzerlikler yoluyla sosyal ilişki ağı üzerinden kurgulanmıştır. Hem bireyin kendi deneyimiyle neyi nasıl anlamlandırıldığına hem de öznel eylemlerin ilişkiselliğine bakılmıştır.

Veri Toplama Aracı: Derinlemesine Görüşme Formu

Veri toplama aracı araştırma ekibi tarafından oluşturulmuştur. Formun oluşturulması sırasında alan yazından (Arlı, 2013; İbili ve Uyanık, 2018; Özel vd., 2020) destek alınmıştır. Soruların nihai halinin verilmesi ise alan yazındaki çalışmalar, barınma hakkının kavramsal tartışmasına dair içerikler ve araştırmacının niteliksel yöntemle veri toplama deneyimleriyle olmuştur. Kümbetoğlu (2020), veriye ulaşmada, katılımcıya bir anlam ifade edecek; katılımcıların deneyimleri, koşul ve faaliyetlerine uygun; katılımcıların ihtiyaç ve haklarına duyarlı; katılımcılarla bir etkileşim ortamı yaratacak ve bu ortamın doğal akışı içinde gelişmesine imkan yaratacak; araştırma sorusuna odaklanmış sorular hazırlanmasının önemli olduğuna dikkat çekmektedir. Miles ve Huberman (2021) da soru oluşturmak için gerekli alt yapıyı kurmak için önerdiği maddelerden şu ikisinin altını çizmek gerekir: “Hangi olaylar, insanlar ya da durumlar olaya dahildir? Temastaki ana temalar ve sorunlar nelerdir?”. Bu araştırmanın soru çerçevesi ise öğrencilerin yurttaki çeşitli deneyim ve ilişki alanlarına ve yurtlar

hakkındaki görüşlere odaklanmaktadır. Yurdun güvenlik, beslenme, sağlık, hijyen, ulaşım, erişilebilirlik koşullarına; kültürel, teknolojik ve akademik imkanlarına; yurttan olmanın eğitim hayatı ve sosyal ilişkilere etkilerine; yurttan geliştirilen ilişkilere; yurdun idari koşul ve imkanlarına; katılımcının kendisi gibi yurttan kalma deneyimi olan (diğer yurtlardaki) arkadaşlarına dair görüşlerine ve yurtların iyileştirilmesi için önerilerini içeren sorular sorulmuştur.

Veri Toplama ve Analiz Süreci

Araştırmanın veri toplama ve analiz süreci yorumlayıcı fenomenolojik analiz ile sürdürülmüştür. Deneyimler yoluyla olgunun bireyler üzerindeki kişisel ve toplumsal anlamlarına odaklanılabilmektedir. Veri toplamada, manipüle veya travmatize edici herhangi bir süreç yaşanmamıştır. Veri toplama sürecinde dikkat edilen bir diğer husus, öğrenciler ve görüşmeyi yapan arasında hiyerarşik bir ilişki kurulmamasıdır. Böylece görüşmecilerin kendilerini rahatlıkla ifade edebilmeleri, herhangi bir çekinceyle hareket etmemeleri mümkün olabilmektedir. Tüm bu özenle, katılımcıların yaşadıkları ve araştırmanın açığa çıkarmak istediği yurttan kalma deneyimine dair betimlemeler için yürütülen derinlemesine görüşmelerin her biri yaklaşık 40 dakika sürmüştür.

Araştırma 14 görüşmeci ile doyuma ulaşılmıştır. Creswell ve Creswell (2021) doygunluk fikrini, toplanan her yeni verinin kendinden öncekilerden farklı bir şey söylemiyor olması şeklinde açıklamaktadırlar ve bunu örneklemin yeterliliği şeklinde yorumlamaktadırlar.

Görüşmeler katılımcıların onayları ile ses kaydı alınarak yüz yüze veya çevrimiçi platformlarda yapılmıştır. Toplanan ses kayıtları yazıya dökülmüş ve ardından metinler MaxQda (2022) Analiz Programında analiz edilmiştir. Program ağırlıklı nitel çalışmalar için kullanılan fakat karma yöntemle yürütülen çalışmaların analizini sağlayan bilgisayar destekli bir programdır. Kümbetoğlu (2020, s. 99), bilgisayar programlarının işlevlerini şöyle sıralamaktadır: analiz zamanını kısıtlama, gereksiz yükleri azaltma, işlem sırasını daha sistematik ve açık hale getirme, analizde tamamlanmışlığı ve gelişmişliği garantileyebilme, analiz süreçlerinde esnekliğe ve değiştirmeye izin verme. MaxQda ayrıca, araştırma verilerinin bir program kapsamında derli toplu hale getirilebilmesini ve kayıt altına alınmasını sağlamaktadır. Kümbetoğlu'nun (2020) veri mezarlığı diye adlandırdığı veri kayıt sisteminden de kaçınılmış olur.

Yorumlayıcı fenomenolojik analizin bir uzantısı olarak metinler, katılımcıların anlatıları ile bağlantılı bir bütünselliğe dönüştürülmüştür. Metinlerin analizinde iki aşamalı kodlama yapılmıştır. Öncelikle serbest kodlama ile herhangi bir açık nokta kalmayacak şekilde anlatılar detaylı çalışılmış, ardından alan yazınla örtüşmeye de uygun şekilde serbest kodlar tematik olarak kategorilendirilmiştir. Bu kodlama biçimi tüme varım sistemidir. Her ne kadar bu çalışma bir kuram önerisiyle tamamlanmazsa da öneri sürecinin başlaması için bir adımdır. Kategorilerin nihai hali 5 başlık ve 23 alt

başlıkla düzenlenmiştir. Program kapsamında kullanılan analizler hiyerarşik kod alt kod haritası, matrisler, grafikler, iki vaka modeli ve kelime bulutudur.

Etik İlkeler

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan etik onayı alınan çalışmanın verileri, öğrenci yurtlarında kalan üniversite öğrencileriyle yapılan derinlemesine görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Araştırmaya katılanlardan onam formu alınmıştır. Berg ve Lune (2019) bilgilendirilmiş onam formunun katılımcıların içinde buldukları potansiyel risklerden korunmaları için kullanıldığını belirtmektedir. Eklemek gerekir ki bu form araştırmaya katılmayı kabul eden katılımcının rızası yoluyla araştırmacıyı da korumaktadır.

Ses kayıtları izinsiz alınmamış, talep edilen yerde araştırmadan çekilme veya kaydı durdurma hakkının bulunduğu katılımcılara söylenmiştir. Buradaki arka plan ilişkişel etik kuramıdır. Saha çalışmasında herhangi bir dayatmada bulunulmamış, araştırmacı ve katılımcılar eşit statülü konumlanmıştır. Ayrıca katılımcıların özel hayatlarına saygı duyulmuş, verilerin gizlilik esasıyla anonimleştirilmesine dikkat edilmiştir.

Güven Duyulabilirlik

Niteliksel araştırmalarda güvenilirlik ve geçerlilik güven duyulabilirlik olarak ele alınmaktadır. Kümbetoğlu (2020) güven duyulabilirlik için, niteliksel araştırmalarda ölçümden daha başka ölçütlere ihtiyaç olduğunu, incelenen sosyal dünyanın epistemoloji temelli olmasından ötürü çevreyi durdurmanın/etki edenleri dondurmanın mümkün olmadığını ve verilerde tekrar beklemenin anlamsız olduğunu, içsel geçerliliğin ise araştırma ekibinin görüş birliğinden hareket ettiğini belirtmektedir.

Katılımcı Profili

Baş ve Akturan (2017) araştırmaların, araştırmacının çalışmasına farklı gruplar için farklı gerçekliklerin olabileceği kabulü ile başladığını; bu nedenle araştırma katılımcılarına dair özelliklerin en az konu kadar önemli olduğunu söylemektedir.

Tablo 1’de görüldüğü üzere, araştırmaya katılan 14 katılımcının yaşları 22’de yoğunlaşmıştır. Katılımcılardan biri (G3) dışında hiçbiri evli değildir. İki (G3, G7) dışında hepsi halen üniversite eğitime ve yurttan kalmaya devam etmektedir. Katılımcıların kaldıkları yurtlarda sürekliliğe rastlanmamıştır. Bir katılımcı hem devlet yurdu hem de özel yurttan kalma deneyimine sahip olabilmektedir. Deneyimlerin bu araştırmaya aktarılması söz konusu olduğundan, devlet yurdu veya özel yurttan kalan

öğrenci bilgileri sayısallaştırılmamıştır. Katılımcıların ağırlıklı İstanbul'daki üniversitelerin öğrencisi olmaları söz konusudur.

Katılımcı profilindeki özel bir durumdan bahsetmek önemlidir. Araştırma tasarımında görüşme yapılacak katılımcıların cinsiyetlerine dair bir öngörü ile hareket edilmemiştir. Sadece kadın öğrencilere ulaşmak veya diğer öğrencileri dahil etmemek gibi bir kriter oluşturulmamıştır. Fakat veri toplama süreci katılımcıların tamamının kadın öğrencilerden oluşması şeklinde gelişmiştir. Bu ayrımın baştan yapılmaması, veri toplama araçlarının kadın öğrenciler özelinde tasarlanmamasına dolayısıyla makale içindeki tartışmanın kadın öğrenci olmakla ilişkili başlıklarla şekillenmemesine yol açmıştır.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

Katılımcı Kodu	Yaş	Cinsiyet	Okul	Yurt
G1	22	Kadın	Devlet	KYK
G2	19	Kadın	Devlet	KYK
G3	31	Kadın	Devlet	KYK-Özel
G4	22	Kadın	Özel	KYK
G5	22	Kadın	Özel	KYK
G6	22	Kadın	Devlet	İBB-Okul Yurdu
G7	24	Kadın	Devlet	KYK-Özel
G8	22	Kadın	Özel	KYK-Özel
G9	21	Kadın	Özel	KYK-Özel
G10	22	Kadın	Özel	KYK-Özel
G11	21	Kadın	Özel	KYK-Özel
G12	23	Kadın	Devlet	KYK
G13	22	Kadın	Özel	KYK
G14	22	Kadın	Devlet	Okul Yurdu

BULGULAR VE TARTIŞMA

Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sisteminden alınan veriye göre, Türkiye'de, 2023-24 eğitim öğretim döneminde, 3.740.171 lisans ve 2.822.626 ön lisans olmak üzere 6.562.797 üniversite öğrencisi bulunmaktadır (<https://istatistik.yok.gov.tr>, Güncelleme Tarihi: 3.11.2024). Yaklaşık altı buçuk milyon öğrenciye sunulan barınma imkanları ise çeşitlilik gösterebilmektedir. Bu çalışma kapsamında yurtda kalan (devlet yurdu veya özel yurt) kadın öğrencilere odaklanılmıştır. Gençlik ve Spor Bakanlığının 2023 yılı Faaliyet Raporuna göre bakanlığa bağlı yurtlarda barınmak üzere 2023-24 eğitim-öğretim döneminde yapılan başvuru sayısı 435.392'dir. Rapor bu sayının %97,41'inin yurtlara yerleştirildiğine ve boşalan yataklar ile yeni açılacak yurtlar için yedek kayıt sisteminin devam ettiğine yer vermektedir.

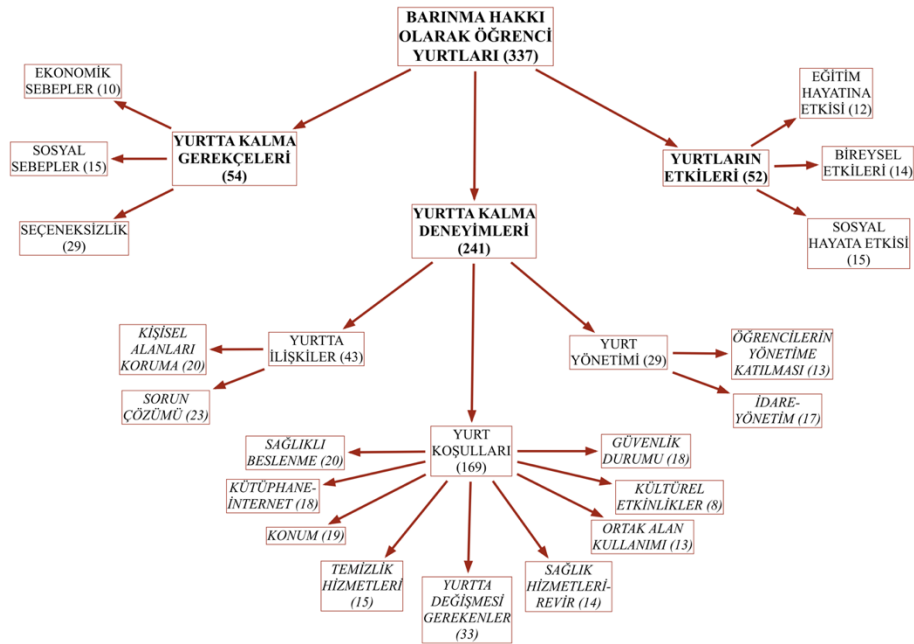
(<https://sgb.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/SGB/012014/2023%20Faaliyet%20Raporu.pdf>,

Güncelleme Tarihi: 3.11.2024). Özel yurtlarda kalan öğrencilere dair ise istatistiki bilgiye erişilememiştir.

Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin yurtlardaki koşullarına dair yapılan bu araştırmada kadın öğrencilerle derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler sonunda elde edilen veriler bu bölümde iki başlıkta sunulmakta ve tartışılmaktadır. Öncelikle MaxQda programı kullanılarak yapılan niteliksel analizlere yer verilmiştir. Ardından görüşmelerden elde edilen aktarımların tartışma ile sunulduğu ikinci başlık bulunmaktadır.

Niteliksel Analiz

Araştırmanın bulguları, üç ana tema altında toplanmıştır. Bu ana temalar yurttaki kalma gerekçeleri (yurttaki ekonomik sebepler, sosyal sebepler ve seçeneksizlik), yurttaki kalma deneyimleri (yurttaki ilişkiler, yurt koşulları ve yurt yönetimi), yurtların etkileri (eğitim hayatına etkisi, bireysel etkileri ve sosyal hayata etkisidir.) (Görsel 1). Yurtların etkileri ayrı bir başlık olarak tasarlanmamıştır. Burada toplanan verilerin diğer başlıklarla tartışılması söz konusu olabildiğinden, veriler diğer başlıkların uygun yerlerine yerleştirilmiştir.

Görsel 1. Hiyerarşik Kod-Alt Kod Haritası

Miles ve Huberman (2021) niteliksel araştırmada çoğu analizin kelimelerle yapıldığını belirtmekte ve kelimeler rakamlardan daha ağır işliyor gibi görünse de tek başlarına rakamlardan daha çok anlam ifade ettiklerinin altını çizmektedirler. Bu anlamda kelime bulutundaki görünüm önemlidir. Görsel 2'de katılımcıların görüşlerini ifade ederken sıklıkla tekrarladıkları ilk 60 kelimenin dağılımı görülmektedir. Büyük

punto ile gösterilen kodlar katılımcıların daha sık tekrarladığı kelimeleri belirtirken, küçük punto ile gösterilen kodlar katılımcıların daha az kullandığı kelimeleri göstermektedir. Buna göre araştırmada katılımcıların sıklıkla oda, güvenlik, ortak, yemek, kişisel, sosyal, temizlik gibi kelimeleri sıklıkla kullanarak görüşlerini dile getirdikleri görülmektedir.

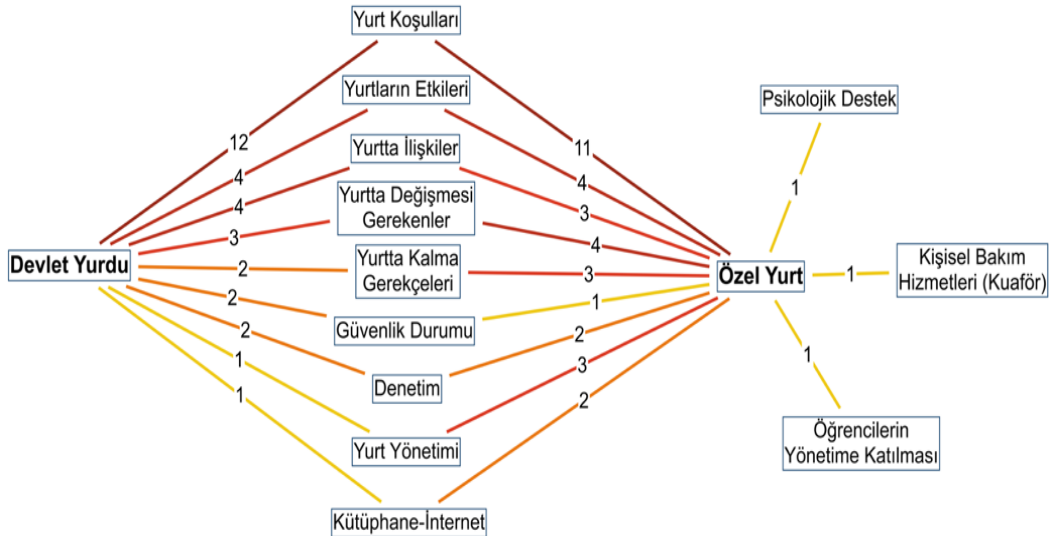
Görsel 2. En sık tekrarlanan ilk 60 kelimenin dağılımı

Matris kullanımının ise kesişimselliği içermesi, indirgenmiş verileri sistematik sunmayı sağlamasıyla önemli bulmaktadır. Kod matrisinde araştırmaya katılanların her birinin barınma hakkı bağlamında öğrenci yurtlarıyla ilgili görüşlerindeki yoğunluk gösterilmektedir. Katılımcıların yurt koşulları temasındaki anlatıları diğerlerine göre daha yoğundur. Burada en büyük rolü yurttaki değişmesi gerekenler oynamıştır. İBB Yurdu ve Okul Yurdu deneyimiyle diğerlerinden ayrılan G 6'nın en yoğun görüşme olması dikkat çekicidir. (Görsel 3. Kod Matrisi)

Kod Sistemi	G 1	G 2	G 3	G 4	G 5	G 6	G 7	G 8	G 9	G 10	G 11	G 12	G 13	G 14
BARINMA HAKKI OLARAK ÖĞRENCİ YURTLARI														
YURTTA KALMA DENEYİMLERİ														
YURT KOŞULLARI														
GÜVENLİK DURUMU														
BAHÇE-SPOR SALONU														
KÜTÜPHANE-İNTERNET														
ORTAK ALAN KULLANIMI														
TEMİZLİK HİZMETLERİ														
SAĞLIKLI BESLENME														
KÜLTÜREL ETKİNLİKLER														
SAĞLIK HİZMETLERİ-REVİR														
KONUM														
YURTTA DEĞİŞMESİ GEREKENLER														
YURTTA İLİŞKİLER														
SORUN ÇÖZÜMÜ														
KİŞİSEL ALANLARI KORUMA														
YURT YÖNETİMİ														
İDARE-YÖNETİM														
ÖĞRENCİLERİN YÖNETİME KATILMASI														
YURTTA KALMA GEREKÇELERİ														
SOSYAL SEBEPLER														
SEÇENEKSİZLİK														
EKONOMİK SEBEPLER														
YURTLARIN ETKİLERİ														
EĞİTİM HAYATINA ETKİSİ														
BİREYSEL ETKİLERİ														
SOSYAL HAYATA ETKİSİ														

Görsel 3. Kod Matrisi

Araştırmaya katılanların kaldıkları yurtlar devlet yurdu ve/ya özel yurt olabilmektedir. Devlet yurdu ile özel yurttaki kalma konusu oralarda kalma deneyimi olan iki katılımcının karşılaştırıldığı iki vaka modelinde öncelikle psikolojik destek, kişisel bakım hizmetleri ve öğrencilerin yönetime katılması temalarının özel yurt anlatısında yer alması dikkat çekmektedir. Görsel 4'te yer alan yurt koşulları, yurtların etkileri, yurttaki ilişkiler, yurttaki değişmesi gerekenler, yurttaki kalma gerekçeleri, güvenlik durumu, denetim, yurt yönetimi ve kütüphane-internet kullanımı gibi ilişkilenen temalardaki anlatı yoğunluklarının ise benzerliği söz konusudur.

Görsel 4. İki Vaka Modeli

Niteliksel Bulgular ve Tartışma

Araştırma kapsamında 14 katılımcı ile derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmelerden elde edilen bulgular, yurttaki kalma gerekçeleri, yurttaki kalma deneyimleri ve yurtların etkileri olmak üzere 3 temel başlıkla bulgular ve tartışmaya dahil edilmiştir.

1. Yurttaki Kalma Gerekçeleri

Katılımcıların yurttaki kalma gerekçelerine dair aktarımları, sosyal sebepler, ekonomik sebepler ve seçeneksizlik temalarıyla düzenlenmiştir. Akbal (2022), öğrencilerin yurt tercihlerinde okula olan mesafe, ulaşım koşulları ve masrafları, güvenlik ortamının hatırı sayılır değişkenler olduğunu söylemektedir. Sosyal sebepler, yurtların ulaşım anlamında kolaylaştırıcı olması, yurttaki kalmanın güvenli hissettirmesi, toplumun öğrenci algısı ve aile talebi alt temalarıyla ele alınmıştır.

Devlet yurtlarında kalan üniversite öğrencilerinin içinde buldukları barınma koşullarına dair memnuniyetlerine bakan çalışmada Kirişçi ve Atalmış (2017) öğrencilerin yurttaki kalma gerekçelerinden “yurdun maddi yönden uygun olması, arkadaşlarının çoğunun yurttaki kalıyor olması, yurdun güvenli olması, yurt hayatının disipline edici olması, yurttaki kalmayı ailenin istemesi, temizlik-yemek hazırlama gibi işler olmadığından ders çalışmaya daha fazla vakit kalması” gibi başlıkların istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar içerdiğini belirtmektedirler. İbili ve Uyanık da (2018) maddi koşulların devlet yurdu tercihinde ilk gerekçe olduğunu belirtmektedirler. Ayrıca öğrenciler barınmak için seçtikleri yerlerde rahat etme, okula yakınlık, uygun ders çalışma ortamının varlığı gibi şartlara dikkat ederler. Bu faktörleri dikkate alan öğrenciler, barınma yeri olarak genellikle öğrenci yurtlarını tercih etmektedirler. Barındığı yerde problem yaşayan öğrencinin hem kişisel gelişiminin hem de akademik başarısının olumsuz yönde etkilenmesi olasılık dahilindedir. Öğrencilerin barınma yeri olarak yurtları tercih etme nedenleri incelendiğinde, maddi yönden uygun olması, yurdun sağladığı imkanlar, yurdun güvenilir olması, aile isteği ve ders çalışma imkanının olmasıdır. Kara vd. (2019) üniversite öğrencilerinin yeni ve farklı bir eğitim sistemine dâhil olma mücadelesini verdiklerini, bu sisteme ve sistemin getirdiği değişikliklere uyum sağlama mücadelesini sürdürdüklerini belirtmektedirler. Bu konuda barınmaya odaklanan çalışmalarında yurtların sosyalleşmeye olumlu etkilerinin aksine devlet yurdunda kalan öğrencilerin kalacakları oda arkadaşlarını seçememeleri, idare tarafından genellikle rastgele bir şekilde odaların belirlenmesinin öğrencilerin kendilerini yalnız hissetme durumlarını arttırdığı iddia etmektedirler. Ayrıca toplu yaşamın getirmiş olduğu “yeterli ve düzenli ders çalışma imkânlarının az olması, gürültü ve yüksek ses olması, giriş çıkış saatlerinin sınırlı olması, oda arkadaşları ile anlaşamama” gibi olumsuzluklardan dolayı maddi durumu daha iyi olan öğrencilerin arkadaşları ile ev tutmayı ya da özel yurt veya apartta kalmayı devlet yurdunda kalmaya tercih ettiğine vurgu yapmaktadırlar. Devlet yurtlarını cazip kılan tek noktanın daha az

masraflı olmaları olduğunun altını çizmektedirler. Karabacak vd. (2016) yurttan kalmayı tercih etmenin arka planında maddi koşulların olduğunu söylemekte ve yurtların birlikte yaşam alanı olarak öğrencilere olumlu yönde katkı sağladığını belirtmektedirler. Bu araştırma kapsamında da ekonomik sebepler, yurttan kalmanın yoğun gerekçelerinden birinin yoksulluk temelli olduğunu göstermektedir.

Seçeneksizlik temasında ise, yurttan kalmanın aileyle yaşanan kentten çıkabilmeyi sağlamasına odaklanan aktarımlar mevcuttur. Aslında seçeneksizlik de çoğunlukla ekonomik temellidir. Fakat yurttan kalmanın bir güvence sağlamasını devleti muhatap almakla ilişkilendiren bir aktarım ile yurt olmazsa okuyamayacağını belirten aktarım dikkat çekicidir. (Tablo 2).

Tablo 2. Yurttan Kalma Gerekçeleri

Tema	Aktarımlar
Sosyal Sebepler	<p>“Okula daha yakın olması, derslere kolay gidip gelmem için” (G 14)</p> <p>“Daha güvenli olacağını düşünmüştüm, hani ortamı tanıma açısından, yurtlarda daha kolay oluyor o sebeple gitmişim” (G 3)</p> <p>“Aslında ekonomik olarak da baktığımız zaman yurdu seçmeyip eve geçecek olan insanlar var fakat dediğim gibi işte ev bulamıyorlar. Ya da ev sahibi öğrenciye vermek istemiyor. Bu sefer hiç uğraşmadan direkt yurda kaydediyor, kaydettiriyor kendisini” (G 7)</p> <p>“Başta ailemin isteği. Yani şöyle ki biraz daha hani ailelerimiz muhafazakar ailelerimiz var, ben de bunlardan bir tanesiyim. Devlete güven konusunda devlette olursa en azından başına bir şey geldiğinde hesap sorabilecek birisi bir muhatap bulmak adına burayı seçtiler” (G 4)</p>
Ekonomik Sebepler	<p>“Bence tabii ki de kendi düşüncem, bütün öğrencilerin ekonomik olarak burada kaldıklarını düşünüyorum. Çünkü hani maddi durumum daha iyi olsaydı yurttan kalmazdım şahsen” (G 5)</p> <p>“Ben yurdu değil yurt beni seçti yani, bu konuda bilmiyorum hani eve çıkmıyorum malum sosyal ekonomik durumlar” (G 9)</p> <p>“Kesinlikle öyle ekonomik maddi durumu olduğunu düşünüyorum. Şimdilerde de söylediğim gibi yani bir insanın hani kredi aldığı parayla özel yurda gitmesi imkansız. Hani sadece ailesinden desteklenmeyen bir sürü insan maddi durumu düşük olan bir sürü insan var o yüzden kesinlikle öyle” (G 10)</p>

	"Barınma olarak yurt seçmemdeki en önemli sebep hatta <i>tek sebep diyebilirim fiyatı, fiyatının uygun oluşu</i> " (G 13)
Seçeneksizlik	"Yurtta olmasaydı şu anki ekonomik krizde yani <i>ailem beni ne yapar eder tekrar okuturdu ama çok çok çok zorlanarak onu yapar</i> " (G 8) " <i>Çok zor gerçekten çok zor. O yüzden yurt olmazsa çoğu işi kendi memleketinde okurdu büyük ihtimalle</i> " (G 6) " <i>Yurt olmasaydı şehir dışında okuyamazdım</i> " (G 11) " <i>Yurt olmasaydı da şehir dışında bir şekilde okurdum, okuyacağımı düşünüyorum. Belki çalışarak belki başka imkanlarda bir şekilde bunu yürütebilirdim ama dediğim gibi mevcut ekonomik şartlarda bunu gerçekleştirmek öğrencilerin hayat kalitesini çok fazla düşüren bir durum</i> " (G 12) " <i>Okuyamazdım yani devlet yurdu veya herhangi bir yurt olmadan bilmiyorum okuyamazdım</i> " (G 9)

2. Yurtta Kalma Deneyimleri

Yurtta kalma deneyimleri, yurt koşulları, yurtta ilişkiler ve yurt yönetimi şeklinde üç alt temadan oluşmaktadır.

Yurt Koşulları

Yurt koşullarına dair alanyazın bilgisi ile büyük oranda örtüşen araştırma bulguları, yurtların iyileştirilmesi gereken yönler, yemek-mutfak, genel temizlik, sağlık hizmetleri ve güvenlik alt temalarını içermektedir.

Miles ve Huberman (2021) nitel verinin olayın gerçekleştiği ortamın hemen yakınında toplanıyor olmasının önemine değinmektedir. Özellikle bir olaya yoğunlaşan araştırmacı, araştırmasıyla olayın altında yatan ya da görülmeyen etmenlerin anlaşılması olasılığını artırmaktadır. Bu araştırmanın veri toplama süreci devam ederken, üniversite öğrenci yurtlarında asansör düşmeleri sonucu yaşanan ölüm ve yaralanmalar, yurtlarda yemek zehirlenmeleri, intiharlar gibi toplumsal sorunlarla gündeme gelmiştir. Şahinli ve Şahbaz Kılınç (2014) devlet yurdunda kalan öğrencilerin büyük kısmının yurtlardan memnun olmadıklarını ve yurttan ayrılmayı düşündüklerini tespit etmişlerdir. Gerekçeler işe, giriş-çıkış saatleri, odaların kalabalık olması, yemeklerin güzel olmaması, temizliğin iyi olmaması ve elektrikli aletlerin yasaklanması şeklinde sıralanmaktadır. Yurtlarda kişisel eşyalar için alan yetersizliğinden bahseden Ağaç vd. (2015) iyileştirmede tasarımın önemine dikkat çekmektedirler. Benzer şekilde, evde yaşayan öğrencilerin ekonomik durum algısının yurtta yaşayan öğrenciye göre %10 daha yüksek oranda "iyi" çıktığını belirten çalışmalarında Kandemir vd. (2016) başarı için yaşam doyumunun artırılması gerektiğine ve bu yüzden barınma koşullarının iyileştirilmesine işaret etmektedirler. Bilgiç vd. (2019) yurtlarda kalan kadın öğrenciler genital hijyen davranışları ve sağlık sonuçları konusunda bilgiye ihtiyaç duyduklarını belirtirler. Ayrıca yurtlardaki sağlık çalışanlarının bu konuda bilinçlendirilmeleri kadın öğrencilerin barınma koşullarını sağlığa uygun hale getirme konusunda önemlidir. Toprakçı ve Özerten (2016) ise yurtların denetimlerinin niteliklendirilmesini bir iyileştirme sistemi

olarak değerlendirmektedirler. Ekici (2013) beslenme imkanlarının duygusal durumlar ve akademik başarı üzerindeki etkilerinin yurt yöneticileri tarafından göz önünde bulundurulması gerektiğini savunmaktadır. (Tablo 3).

Tablo 3. Yurt Koşulları

Tema	Aktarımlar
<p>İyileştirilmesi Gereken Yönler</p>	<p>"İlk olarak <i>temizlik</i> konusunda iyileştirilmesini çok isterim çünkü gerçekten hiç hijyen yok. Yurt yani en azından her gün o da bence bir süpürülüp silinebilir, tuvaletler yıkanabilir diye düşünüyorum" (G 14)</p> <p>"<i>Beslenme</i> olarak söyleyebilirim. Güvenlik konusuna değinecek olursam da aslında son zamanlarda duyduğumuz birçok öğrenci arkadaşımızın yaşadığı problemler ve <i>yaşanan kazalar</i> dolayısıyla sürekli kontrollerin ve önlemlerin alınıp öğrencilerin de bu konuda gerçek anlamda bilgilendirilmesi gerekiyor bunları söyleyebilirim" (G 12)</p> <p>"İyileştirilmesi için önerilerim, yiyecek konusu en önemlisi <i>yiyecek ve temizlik hijyen</i>" (G 11)</p> <p>"Yurtlarının iyileştirilmesi için önerilerim yani her şeyden önce <i>güler yüzlü bir öğrenci işleri</i> olmasını tercih ediyorum. <i>Personel sayısını arttırabilirim</i> çünkü çok büyük bir yurdumuz, bundan dolayı da ablalar her şeye yetişemiyorlar haklı olarak... Bir kere <i>temizlik hijyen</i> yani abla koridora sürdüğü, tuvalete sürdüğü şeyi odanın içine sürmemeli. Çünkü yani her şey düşüyor, yani orası bizim yaşam alanımız, en basitinden kalemimiz bile düştüğünde onu yerden alıyoruz halbuki tuvalete sürülmüş bir paspas oluyor. Ben kural yapmak istersem <i>yurda giriş saatleri</i> yani 11 değildir, sonuçta üniversite hayatı, İstanbul gibi bir şehirde okuyoruz, burada ulaşım çok sıkıntı, yani bir yere gittiğimizde çıkmak istediğinizde çok çok çok önceden çıkmamız gerekiyor" (G 8)</p> <p>"Öğrencilerin herhangi bir sıkıntısı olduğunda bir <i>anketle ya da işte öneri, şikayet kutusu</i> gibi dikkate alınacak şekilde bunlar önemsenecek bir şekilde bir şey yapılabilir, araştırma yapılabilir. Mesela müfettişler geliyor, daha fazla öğrenciyle karşı karşıya getirilebilir müfettişler. Herhangi bir sıkıntıyı konuşabilmek için" (G 7)</p> <p>"Kesinlikle bir <i>psikolog</i> konulmalı. Hatta bir değil, birkaç tane konulmalı. Çünkü bütün öğrenciler aynı kişiye gitmek istemeyebilir. Psikologlar olmalı. Ondan sonra hani bir <i>sosyal hizmet uzmanı</i> da olmalı benim gözümde. Onun dışında bir <i>revir var ancak ilgilenen sağlık çalışanı yok</i>. Çok önemli bir detay <i>sağlık çalışanı</i>. Bu kesinlikle bulunmalı. Bunun dışında lafta güvenlikçi var ama gerçekten güvenliklerin olması gerekiyor. Mesela olmazsa olmaz bir <i>kafeterya</i> tarzı bir şey olabilir. Çünkü mesela yurtlarda çay aldığın ve kahve aldığın saatler belli saatler. Her saat alamıyorsun. O yüzden biz <i>robot gibi yemek saatlerini bekliyoruz</i>" (G 6)</p> <p>"Yurtlarda değiştirilmesi gereken şeyler öncelikle ihtiyaçlarımızı gidermek adına <i>temizlik hijyen</i> olarak bir çamaşır odamız var bu <i>çamaşır odamızın günleri ve saatlerinin</i> yetersiz olduğunu düşünüyorum. Çünkü sonuçta insanız müsaitlik durumu onların belirttiği saatler içerisinde olmayabilir, bu biraz daha öğrencinin inisiyatifine hani ev ortamı çok yaratamasalar da yani bu tür önemli ihtiyaçlarımızı eve uygun şekilde 7/24 imkanı olacak şekilde olsa iyi olabileceğini düşünüyorum. Onun dışında <i>personellerin gerçekten hani süpervizyon verilmiş insanlar</i> olduğunda daha etkili bir ihtiyaç görebildiğimiz yani ihtiyaç alabileceğimizi düşünüyorum. Onun dışında da kantin ve</p>

<p>İyileştirilmesi Gereken Yönler</p>	<p>yemekhane saatleri de biraz daha esnek saatlere çekilirse daha iyi olabileceğini düşünüyorum. Onun dışında <i>ortak alanlarda</i> şöyle bir durum var: hani uygulamalı eğitimlerde okuyan öğrencilerin, bu konservatuar olabilir, çalgı aletleri ya da ses sanatları tarzında okuyan öğrencilerin hani gerek ödevleri gerek tekrarları sırasında sıkıntı yaşayabileceği durumlar var" (G 4)</p> <p>"Denetim arttırılmalı daha fazla, herkese yurt açma apart açma izni verilmemeli. Yani bir şekline bakılmalı, mesela özel yurdun bahçesi yoktu. Sadece üstünde bir çatı değil, o kişinin psikolojisini de düzenleyecek, kapının konumu, işte yatakların düzeni, bir odada kaç kişi kalacağı... Özel yurtlar bunu çok yapıyor hani odanızı hemen bir açılır kapanır yatak ekleyip üçüncü kişiyi ekleyebiliyor, dördüncü kişi ekleyebiliyor ve karşı çıktığında da hani bunu istiyorsan kal istemiyorsan kalma çek git diye seni tehdit edebiliyor. Şey diyebiliyor senin bende bir yıllık kontratın var, ister çık ister çıkma bana bu parayı ödeyeceksin, <i>seninle mahkemede hesaplaşırız</i> tarzında ithamlar özel yurtlarda çok var. Öğrenciyi baskılayan, onu mağdur eden ve fiziki koşulları iyi olmayan ortamların bence çok iyi bir denetim yani yurtları denetleyen bir ekip gibi bir şey olması lazım ve bu kişilerin sürekli değişiyor olması lazım ki objektif davranılsın" (G 3)</p> <p>"Yurtlarda değiştirilmesi gereken şeyler önce <i>en başında öğrenciye gerçekten kıymet verileceğini anlamaları gerekiyor</i>. Hepimiz insanız, insan evladınız, öğrenciyiz diye ikinci sınıf insan muamelesi görmekten ben çok sıkıldım. Yani dediğim gibi insanız ve insan gibi yaşamak istiyoruz, yemek konusunda hani tamam önümüze yemek veriyorlar ama bunu çok büyük bir nimetten saymaları benim hoşuma gitmiyor. Yani o üstten bakıştan hoşlanmıyorum" (G 1)</p>
<p>Yemek-Mutfak</p>	<p>"Mutfaklar berbat durumda!" (G 14)</p> <p>"Şöyle benim bu yurttaki <i>en büyük problemim yemek konusu!</i> Şu şekilde ben eski yemek sistemini daha çok beğeniyorum. Ama bu yeni gelen sistemde sadece tek tip menü var ve öğrenciler çıkan yemeği yemek zorunda kalıyor bence bu büyük bir eksik" (G 13)</p> <p>"Sağlıklı beslenme açısından iyi değerlendirmem çünkü mesela en basitinden bir patates yapıldığında bile <i>yağ böyle damlıyor üstünden!</i>" (G 8)</p> <p>"Mutfaklar denetim halinde olsa, aşçılar belirli bir eğitimden, belirli bir düzeyde bir şeyden belirli bir sınavdan geçmiş olsalar daha güzel olur. Hani daha özenli yemekler çıkmış olsa daha güzel olur" (G 7)</p> <p>"Yorumlayamam! Dilim tutuluyor yemekleri gördüğümde... Gerçekten <i>mecburiyetten yemek zorunda kalıyorsun</i>" (G 1)</p>
<p>Genel Temizlik</p>	<p>"Berbat yorumlarım, berbat diye yorumlarım daha doğrusu. Çünkü <i>asla iyi bir temizlik yapılmıyor</i>, sadece haftanın 2 günü, o da yerlere paspas atıp gidiyorlar bu kadar" (G 14)</p> <p>"Hijyene erişim bağlamında 5 üzerinden 1. Kesinlikle hiçbir şekilde odalar doğru düzgün temizlenmiyor, tuvaletler aynı şekilde temizlenmiyor. Odaları temizledikleri paspasla tuvaletleri aynı şekilde temizliyorlar, hiç hijyenik değil, <i>hani mesela biri uyuz olsa kesinlikle bir hafta içerisinde bütün yurttaki herkes uyuz olur yani!</i>" (G 11)</p> <p>"Yurdumuzdaki temizlik normalde iki günde bir şekilde olması gerektiğini biliyorum ama haftada bir geliyorlar ya da gelmiyorlar. <i>Gelirse de zaten tuvaletin paspasını bile odaya vurup o şekilde gidiyorlar o yüzden memnun değilim</i>" (G 5)</p>

<p>Sağlık Hizmetleri</p>	<p>"Revirimiz yok ekstra olarak, yurdun mesela ambulansın geç gelme durumunda güvenlik aracı var ama ben bizi götüreceklerini sanmıyorum" (G 14)</p> <p>"Revirimiz bile yok yurdumuzda ki yurttan bir hemşire olması lazım hiçbir şekilde sağlıkla ilgili hiçbir şey yok. Düşüp kafamı yarsam 2 saatte yani kaybedebileceği kanı düşünemiyorum bile!" (G 11)</p> <p>"Revir var ama ben yeterli olduğunu düşünmüyorum. Çünkü benim arkadaşım bir eli kesilmişti ve onun sebebiyle böyle hani gitmiştik revire ama yeterli hizmeti sağladığını görmedim. Başka bir sağlık kuruluşuna gitmek zorunda kalmıştı" (G 10)</p> <p>"Yurdumda revir odası var fakat ne bir revir eşyası yani acil durum eşyası ne de hemşire mevcut değil... Acil bir durum kesinlikle olabilir yani bir ağrı kesici bile bence çok önemli yani bu durumda bence eksikliği kesinlikle hissediliyor" (G 9)</p> <p>"Ha şöyle var ama hani kullanılmıyordu. Vardı revir. Ama öyle çok aktif bir kullanım şey değildi. Mesela benim çok şey değildi ama elim yanmıştı, krem dahi bulamamıştım" (G 6)</p> <p>"Sadece acil durumlar için şu minik kutucuklar var ya sadece onlardan vardı... Revir falan yoktu yani" (G 3)</p> <p>"Öyle bir şey hiç yok. Hatta geçen sene şöyle bir şey başımıza geldi bir arkadaşımız çok kötü rahatsızlandı istifa ediyordu, iyi değildi ve aşağıya söylediğimizde hani ambulans çağırmamız lazım, ambulans istediğimizi söylediğimizde bize şunu söyledi 'bayıldı mı?' yani bayılması gerekiyordu ambulans çağırabilmemiz için. Hani zaten içeride hiçbir önlem yok onun dışında biz kendi imkanlarımızla bile hiçbir şey yapamamıştık o an, yani bu konuda çok eksik maalesef" (G 1)</p>
<p>Güvenlik</p>	<p>"Yurdun konumu çok kötü yani resmen köy, dağ başında ve ulaşım tek bir otobüste sağlanıyor ve otobüslerin de hiç güvenli olduğunu düşünmüyorum, çok çeşitli insanlar var ve tacize uğrayan bir sürü öğrenci var" (G 14)</p> <p>"Genelini anlatmak gerekirse öncelikle asansör fobim var şu son olayları düşünürsek vefat eden arkadaşımız vesaire ki bizim yurdumuzda da geneline baktığımızda tüm asansörlerde bir arıza var. O yüzden asansörleri kullanmayı tercih etmiyorum ve deprem bölgesinde yaşıyoruz bu binanın da ne kadar dayanıklı olduğunu bilemiyorum açıkçası bu da beni tedirgin ediyor bu şekilde" (G 13)</p> <p>"Şimdi şöyle bizim yurdumuz bu sene yapıldı, o yüzden hâlâ yurdun içinde bazı inşaat alanları var, işçiler hâlâ dolanıyor o konuda biraz tedirginiz. Yani şu an güvenlik açısından o sorunumuz var yani temas ya da laf atma gibi henüz öyle bir olay yaşanmadı ama tabii ki yaşanmayacak da değil, o yüzden bunun önlemini almaya çalışıyoruz şu anda onun dışında başka bir şey yok" (G 2)</p>
<p>Eğitim ve Akademik İmkanlar</p>	<p>"Şu şekilde ders çalışma alanları hakkında bir şey söyleyemeyeceğim ama internete gelecek olursak internet gerçekten çok yetersiz ve erişilemiyor yani kullanamıyoruz kullanım çok zor" (G 13)</p> <p>"Ortak çalışma alanlarını çok fazla kullandığımı söyleyemem. İnternet konusuna bence değinmeye gerek yok, çünkü komik denilebilecek derecede yurdun interneti dışında kendi internetimize bile yurt içerisinde hiçbir şeye hiçbir yere bağlanamıyorum" (G 12)</p>

	<p>"7.000 kişi oldu bütün herkes aynı internete bağlanıyor ve bu tabii ki de çekmez yani çünkü çok yükleme oluyor yükleniliyor" (G 11)</p> <p>"Kişiyeye özel ders çalışma masaları değil de bir masada işte örnek veriyorum yemekhanede dörtlü oturursun ya aynı masalardan orada var ve karşında biri resim çizerken ya da diş hekimi mesela diş çalışırken orada işte bir şeyler okumaya çalışıyorsun ve dikkatin aşırı dağılıyor" (G 1)</p>
--	--

Yurt Yönetimi

Katılımcıların yurt yönetimine dair aktarımları, öğrenci katılı ve idare-yönetim temalarıyla düzenlenmiştir. İnsanların yaşam alanları üzerinde söz sahibi olmaları önemlidir. Öğrencilerin, yurtların koşulları hakkında fikir beyan edebilmeleri, fikirlerinin de dikkate alınması gereklidir. Öte yandan idare-yönetim teması ise yurt personelinin kalifiye hale getirilmesi, yurt planlamasının öğrenci sayısı ve durumuna göre yapılması ve kuralların çağa uygun güncellenmesi alt temaları ile düzenlenmiştir. (Tablo 4).

Tablo 4. Yurt Yönetimi

Tema	Aktarımlar
Öğrenci Katılımı	<p>"Yurtta kesinlikle öğrencilerin talepleri doğrultusunda, istekleri doğrultusunda yeni bir yönetim şekline ve sisteme geçilmelidir. Çünkü şu an hiçbir şekilde hiçbir isteğimiz karşılanmıyor ve karşımızda bir muhatap bulamıyoruz. Bu da en kötüsü gerçekten ya da muhatap bulduğumuzda sadece geçirtiliyor çocukmuşum gibi" (G 11)</p> <p>"Öğrenciler arasından temsilci seçilebilir yurdun büyüklüğüne göre işte her bloktan ya da her kattan işte yurdun dediğim gibi büyüklüğüne göre. Kesinlikle öğrencilerin de en azından fikirlerinin alınması gerekiyor" (G 2)</p>
İdare-Yönetim	<p>"Yani bence yurt yöneticileri burayı bir ticarethane gibi görüyor. O idari yapıdaki kişilerin sicil kayıtlarının daha iyi incelenmesi, devlet yurtlarında da hani devlet memurlarının bu konuda bir tık daha hassas olmasını rica ediyorum" (G 3)</p> <p>"İstatistiğe bakıp ona göre hareket edilseydi eğer bu kadar öğrenci de mağdur olmazdı. Sistem de o kadar kötü ilerlemezdi. Yurt içerisine yeterli personel konulsaydı eğer bu kadar öğrenci yine bazı konularda yine hani mağduriyet yaşamazdı" (G 6)</p> <p>"Bu verilen kararlar tekrar gözden geçirilmeli diye düşünüyorum. Sonuçta 10 yıl önce verilen yurt kurallarıyla şimdiki bir değil, çünkü hem ulaşım değişti hem teknoloji değişti, hem insanlık değişti, hem kültür ve sosyal aktiviteler değiştiği için şu anki durumla o anki durumu bir tutmak yanlış bence" (G 10)</p>

Yurtta İlişkiler

Worsley vd. (2021, s.21) barınmanın/konaklama imkanlarının sosyal entegrasyon ve arkadaşlık geliştirmede etkili olduğunu belirtmektedirler. Üniversite öğrencileri, eğitim hayatlarında birincil destek ağlarından (aile kastedilmektedir) uzak kalabilmekte, burada oluşan sosyal destek açığını birlikte konakladığı arkadaşlarıyla gidermeye çalışabilmektedir. Bu sebeple üniversite öğrencilerine konaklama sağlayan kurum ve kuruluşların, aidiyet koşullarını oluşturabilecek sosyal imkanlarla tasarlanması önemlidir. Topluluk duygusu içinde konaklama imkânı sağlayabilen bir barınma hakkı, birincil sosyal desteklerinden uzak olan gençlerin ruh sağlığı ve refahı için önemlidir. Benzer minvalde, yurtların sosyal ilişki geliştirmeye elverişli olmasının önemine değinen çalışmalar (Tepeli-Temiz ve Ulusoy-Gökçek, 2020; Baş, 2017; Demirbilek, 2012; Yerli-Usul, 2017) birlikte yaşam kültürünün kendini yönetmeyle birlikte geliştiği ortam olarak yurtların iyileştirilmesine dikkat çekmektedirler. Kaçmaz vd. (2019) çalışmasında aynı yurttaki farklı sosyal kimliğe sahip öğrencilerin sosyal kimlik farkı söz konusu olmaksızın etkileşimlerini gönüllü ve içten gerçekleştirdikleri ve etnik kimlikler yerine, kişilik özelliklerini daha çok öne çıkardıkları bulunmuştur. Öğrencilerin belirtmiş oldukları gruplar arası temas sıklığı ve niteliğine dair söylemler, gruplar arası temasa yönelik çarpıcı bir görünüm sunmaktadır. Farklı sosyal kimliklere sahip öğrencilerin aynı odayı paylaşmaktan kaynaklı olarak, zamanla hem temas sıklıklarının hem de temas kalitesine yönelik birlikte yaptıkları faaliyetlerinin çeşitliliğinin ve yoğunluğunun arttığı saptanmıştır. Benzer şekilde Topraklı (2019) da yurtların farklı geçmişlere sahip gençlerin bir arada yaşama kurallarını birlikte inşa ettikleri bir sürece dönüştüğünü belirtmektedir. Arlı'nın (2013) araştırma sonuçları ise yurttaki öğrencilerin, bilgi paylaşımı, olgunlaşma, insanları tanımayı öğrenme, iyiyi ve kötüyü ayırt edebilme, güvenmeyi öğrenme, daha ölçülü harcama yapabilme, geniş arkadaş çevresine sahip olma, paylaşmayı öğrenme, kararlarını özgürce alabilme yetileri kazandıklarından bahsetmektedir. Balçık vd. (2022) yurtlar ve sosyal ilişki geliştirme konusunda, yalnız yaşamının öğrencilerde kaygı ve yalnızlık hislerine neden olduğunu, arkadaşlarıyla bir arada yaşayan bireylerin daha az yalnız hissettiklerini ve daha samimi ilişkiler kurduklarını söylemektedir. Tekil halde yaşamsal aktivitelerini gerçekleştirmelerine olanak tanıyan seçeneklerin bireylere sosyalleşme ve bir araya gelme mekanları da sağlamanın önemine değinmektedirler. Çoban vd. (2019), odalarda kişiselleştirilmiş kullanım alanlarının artırılması, çalışma alanlarının rehabilitasyonu, çalışma ve sosyalleşme alanlarının çeşitliliğinin artırılması, sosyal alanların farklı işlevler için tek merkezi alan yerine parçalı birimler halinde düzenlenmesi, büyük kullanımlardan kaçınılması öğrenciler için bir memnuniyet oluşturduğunu belirtirler. Yurttaki koşullarına uyum sağlayamayan üniversite öğrencilerinin depresif eğilimler, genel kaygı bozukluğu, akademik başarısızlık ve kişiler arası ilişki ve uyum sorunları yaşayabileceklerine dikkat çeken Adagide-Demirel vd. (2011) insangücü yetiştiren üniversitelerin barınma imkanları konusunda donanımlı hale getirilmesini belirtmektedirler. Bu araştırma

kapsamında sosyal ve kültürel etkileşime dayalı ilişki anlatıları alanyazın ile örtüşen şekildedir. (Tablo 5)

Tablo 5. Yurtta İlişkiler

Tema	Aktarımlar
<p>Sosyal İlişkiler: Toplumsallaşma, Sorumluluk Alma ve Kişisel Alan İhtiyacının İhlali</p>	<p>"Sosyal hayatıma güzel bir etkisi oldu arkadaşlarım sayesinde. Tamam hani bazen kalabalık kaldığım için bundan rahatsız oluyorum neden diyorum falan ama zaten başka bir şehirden buraya geldiğin için ve sosyalleşebilmen için de ya da yalnız hissetmemek için de arkadaşlık kurman gerekiyor. Mesela ben Hatay'da depremden sonra o kadar aradım ki o yurt günlerini dedim keşke gitsem yurttan kahve içsem arkadaşlarımla falan, otursam bahçede falan" (G 1)</p> <p>"Ben daha 3 haftadır yurttan kalıyorum ama şöyle söyleyebilirim en büyük etkisi farklı sorumluluklar almak olabilir. Çünkü artık kendi yani tamamıyla size ait olmasa da kendi bir yaşam alanımız var artık" (G 2)</p> <p>"Yani insanların bu kadar kötü yanlarını bir arada görmek sosyalleşmek çok olumsuz etkiledi yani... Özel alan kavramını çok kullanmayan arkadaşlarla tanıştım bu beni olumsuz etkiledi" (G 3)</p> <p>"Şöyle odada birden fazla arkadaşım olduğu için ya da yurtdun herhangi bir yerinde fazladan insanla etkileşime girebildiğim için iyi oluyor olumlu bir etkisi var. Sosyal hayatımda da aynı şekilde olumlu bir etkisi var dediğim gibi hani çok asosyal biri dahi burada gerçekten sosyal şeyini kırabilir asosyallığın kırıp sosyal hayata geçer...Bireysel olmaktansa daha toplumsal bir bireye dönüştüm. Sosyallik açısından da bana çok şey kattı sorumluluk bilinci olarak da çoğu şeyi kattı bana" (G 4)</p> <p>"Yurt hayatı bana bir tık daha sanki böyle bir özgürlük kattı gibisinden geliyor. Sonuç olarak aile evindeydim. Çünkü bilirsiniz ki aile evinde biraz daha her yönden kısıtlı oluruz, yurda gelince bu defa bir tık daha kendi hayatını kendi başına yaşamayı öğreniyoruz" (G 5)</p>
<p>Sosyal İlişkiler: Toplumsallaşma, Sorumluluk Alma ve Kişisel Alan İhtiyacının İhlali</p>	<p>"Güzel anmayacağım ne yazık ki. Çünkü özel bir alanın var mı! Kendimce yöntem geliştirmeye çalışıyorum. Tek başımıza kaldığımız hiçbir ortam yok. Yani kendimi dinleyemiyorum. Çok gerçekten sıkıntılı zamanlar geçirdim. Yarın öbür gün nasıl anarım? Zorluydu ama atlattık diye anarım" (G 6)</p> <p>"İnsanlarla olan iletişimim daha gelişti tabii ki de. Konuşma becerisi kazandım. Daha önceden daha utangaç bir insanken şimdi herhangi bir sıkıntı bir derdim ya da işte devlet kurumuna gittiğim zaman kendimi ifade özgürlüğüm daha gelişti" (G 7)</p> <p>"Hani ailemizden çok onları görüyoruz, o yüzden kesinlikle saygı ve iletişim çok önemli, bu anlamda beni çok geliştirdiğini düşünüyorum" (G 9)</p> <p>"Kesinlikle ben çok fazla inatçı bir insanım, inatçılığımın biraz düzeldiğini düşünüyorum. Karakterimin değiştiğinin farkındayım tabii ki de bu ne kadar olumlu kadar olumsuz bilemeyeceğim ama hani birazcık insanlara karakterimi topluma uydurmaya çalıştığımı fark ettim." (G 10)</p> <p>"Yurt hayatının benim üzerimde tek olumlu etkisi arkadaşlarıma kaynaşabildiğim bildiğim bir ortam olması" (G 11)</p> <p>"Kendim özelinde değerlendirecek olursam toplu yaşam alanlarında yaşamaya alışkın biri değilim ve bunu da çok aslında memnun olan konforlu bulan biri de değilim" (G 12)</p>

<p><i>"Sosyal hayattan bahsedecek olursak bu yurt çok güzel insanlarla tanıştırdı beni çok güzel dostluklarım var çok tatlı insanlar var. Onlarla geçirdiğim vakitler tabii ki çok özel"</i> (G 13)</p> <p><i>"Yalnız kalmayı çok seven bir insan olduğum için yurt hayatında aslında birazcık ben zorluk çekiyorum. Ama buna da biraz alıştım, bana gerçekten sabrı ve sabırlı olmayı öğretti"</i> (G 14)</p>
--

SONUÇ

Dünyada, mevcut düzende, devam eden savaş ve hak ihlalleri ile birlikte yoğun bir krizler çağı yaşıyoruz. Gündelik hayatın birçok noktasında nasıl oluştuğunu tahmin edebildiğimiz fakat olmasına engel olmanın giderek zorlaştığı krizlerle sıkıştırılıyoruz. Bu durumdayken, bu çalışmayı, elimizde olanın koşullarını, standartlarını iyileştirmeye çalışmak için bir adım olarak tahayyül ettik.

Barınma güvenli alanların sağlanmasıyla kurgulanması gereken bir haktır ve bu hakkın inşa süreci diğer birçok toplumsal dinamik ile ilişkilidir. Öğrenci yurtları da tüm bu dinamikleri kapsayarak barınma hakkı tartışmalarının odak noktalarından biri olmuştur. Üniversite öğrencileri ile yapılan görüşmeler neticesinde, yurttaki kalmanın ekonomik temelli gerekçeleri, yurt koşullarının iyileştirilmesi, yurttaki kalmanın katılımcılar üzerindeki sosyal etkileri, yurttaki kişisel alanın korunması, yönetimde öğrenci katılımının sağlanmasına dair anlatılar ön plana çıkmaktadır.

Yurtların ekonomik temelli tercih edilmeleri, dahası yurt dışındaki barınma koşullarının ekonomik gerekçelerle tercih edilemeyecek durumda olması ülkenin iktisadi çöküşünü ve kentlerin üniversite öğrencilerini kapsayamadığını göstermektedir. Bu durum barınma hakkı ve konut krizinin yurtlarla ilgili de açılım yaparak tartışılmasını gerekli kılmaktadır.

Yurt koşulları konusunda katılımcılar, ihtiyaç olabilecek gündelik hayat dinamiklerini yurtların bileşeni haline getirilmesine dikkat çekmişlerdir. Burada ön plana çıkanlar, konum, kütüphane-internet kullanımı ve iyileştirme önerileridir. Her bir tema katılımcıların genel olarak rahatsızlıklarını dile getirdikleri başlıklardır. Yurtların konumları çerperinde bir sosyo-ekonomik hareket oluşturmaktadır. Konumun ulaşılabilir ve erişilebilir olması, güvende hissettirmesi ve çevreyle sağlıklı ilişki kurmaya izin veren yapıda olması önemlidir. Koşullarda, akademik başarıyı destekleyecek kütüphane-internet gibi hizmetler hakkındaki görüşler de yoğun bir şekilde yer almıştır. İyileştirme önerilerinde ise gündelik hayatın akışındaki hemen her noktaya değinen önerilerin yer alması söz konusudur.

Yurtlarda toplu barınma alanları olarak kalanlar üzerinde sosyal ilişki geliştirme sürecine katkı sağlayabilmekte öte yandan kişisel/özel alanı minimize edebilmektedir. Katılımcılar, kendileri için kullanabilecekleri özel alanları konusundaki eksikliklerin

yanında yurt yönetimindeki karar verme süreçlerine katılmayı önemsediklerini de belirtmişlerdir.

Bu araştırma örneklem konusunda cinsiyete dayalı bir vurgu ile kurgulanmamıştır. Sadece kadın öğrencilerin deneyimlerine dair merakla ve diğer öğrencilerin dahil edilmemesi gibi bir niyetle yola çıkılmadığından veri toplama formu genel hazırlanmıştır. Fakat veri toplama aşamasında, ulaşılabilen katılımcılar kadınlar olmuştur. Bu durumu, araştırmanın içeriğine bir soru işareti olarak bırakmak önemlidir. Her ihtimal yeni bir araştırmaya yön verebilir. Şayet kadın olmayan öğrencilere de ulaşılmış olsaydı herhangi bir fark oluşur muydu yoksa bu araştırma kapsamında elde edilen verilen cinsiyetsiz midir? Bu durumda sadece kadınlarla görüşme yapılabilmiş olması bir kısıtlılık mıdır yoksa artık bireylerin cinsiyetlerine göre kategorize edildiği araştırma biçimlerinden uzaklaşılmalı mıdır? Şayet araştırma sadece kadın öğrencilere yönelik tasarlanmış ve veri toplama formları buna göre oluşturulmuş olsaydı hem formlarda hem de sonuçlarda farklar oluşur muydu, oluşursa ne gibi farklar oluşurdu? Her bir araştırma başka bir araştırmanın öncüsü olarak görülebilir, bilimsel bilginin kümülatifliğine olan inançla ve akademik sürdürülebilirlik kapsamında bu sorular yeni araştırmalar için birer sorgu noktası olarak buraya bırakılmıştır.

KAYNAKÇA

- Adagide-Demirel, S., Eğlence, R., & Kaçmaz, E. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Ruhsal Durumlarının Belirlenmesi, *Nevşehir Hacıbektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 1(1), 18-29.
- Ağaç, S., Çivitci, Ş., & Dengin, S. (2015). Öğrenci Yurtlarında Giysi Bakım ve Muhafaza Durumunun Belirlenmesi ve Yaşanılan Sorunlar, *Süleyman Demirel Üniversitesi Mühendislik Bilimleri ve Tasarım Dergisi*, 3(3), 189-197.
- Akalın, M. (2018). Kiralık Sosyal Konutlar: Türkiye’de Barınma Sorununun Çözümü İçin Yeni Bir Yöntem, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(1), 88-121.
- Akbal, H. (2022). Üniversite Öğrencilerinin Özel Yurt Seçim Kararının AHP Tabanlı GİA İle İncelenmesi, *Fenerbahçe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 273-285.
- Arlı, E. (2013). Barınma Yerinin Üniversite Öğrencilerinin Kişisel ve Sosyal Gelişim ve Akademik Başarı Üzerindeki Etkilerinin Odak Grup Görüşmesi ile İncelenmesi, *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2, 173-178.

- Balçık, S., Karaoğlu, G., Ayaz, B., & Kılınç, C. (2022). Mikro Barınma Yapılarında Mekân Kurgularının Öğrenci Kullanıcılar Kapsamında Değerlendirilmesi, *Sanat ve Araştırma Dergisi*, 3(4), 109.
- Baş, H. (2017). Türkiye’de Genç Nüfus: Sorunlar ve Politikalar, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(17), 255-288.
- Baş, T. Akturan, U. (2017). *Sosyal Bilimlerde Bilgisayar Destekli Nitel Araştırma Yöntemleri Örnek Uygulamalı Adım Adım Vaka Analizi*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Berg, B. L., & Lune, H. (2015). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (Çeviri Editörü: Asım Arı). Konya: Eğitim Yayınevi.
- Bilgiç, D., Yüksel, P., Gülhane H., Şirin, F., & Uygun, H. (2019). Üniversitede Yurtta Kalan Kız Öğrencilerin Genital Hijyen Davranışları ve Sağlık Sonuçları. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3, 478-485.
- Creswell, J. W. (2013). *Nitel Araştırma Yöntemleri Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni* (Çeviri Editörleri: Mesut Bütün, Selçuk Beşir Demir), İstanbul: Siyasal Kitabevi.
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2021). *Araştırma Tasarımı-Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Araştırmaları* (Çeviri Editörü: Engin Karadağ), Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Çoban, A., Gemalmaz, R., Kervan, B. B., Arslan, Y., Gök, A., & Zengin, O. (2019). Gençlerin Yaş Ayrımcılığı Deneyimleri: Karabük Üniversitesi Örneği, *Ufku Ötesi Bilim Dergisi*, 19(1), 32-42.
- Demirbilek, M. (2012). Yurtlarda Kalan Öğrencilerin Arkadaşlık İlişkileri, Arkadaşlık İlişkileriyle Bağlantılı Sorunları ve Çözümüne Yönelik Bir Model Denemesi, *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(3), 1-24.
- Doğan, B. (2023). Anayasa Hukuku Açısından Konut Hakkı, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 31(3), 1321-1356.
- Dorsley, J. D., Harrison, P., & Corcoran, R. (2021). The Role of Accommodation Environments in Student Mental Health and Wellbeing, *BMC Public Health*, 21.
- Ekici, G. (2013). Yurtta Kalan Kız Öğrencilerde Beslenme Alışkanlıkları ile Vücut İmajı, Duygusal Durum ve Akademik Başarı İlişkisi, *Ergoterapi ve Rehabilitasyon Dergisi*, 1(2), 11-20.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı. (2023). 2023 Yılı Faaliyet Raporu. <https://sgb.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/SGB/012014/2023%20Faaliyet%20Raporu.pdf>, Erişim Tarihi: 3.11.2024
- Güler, M. A., & Özdemir-Güler, Z. (2023). Türkiye İstatistik Kurumu Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması Sonuçları Ekseninde Türkiye’de Konut Yoksulluğu, *Emek Araştırma Dergisi (GEAD)*, 14(23), 71-88.

- İbili, E., & Uyanık, H. (2018). Öğrencilerin Yurt Memnuniyet Düzeyleri ile Kişisel Gelişim Yönelimleri Arasındaki İlişkinin incelenmesi, *Yükseköğretim Dergisi*, 8(3), 293-300.
- Kaçmaz, T., Türnüklü, A., & Karazor, V. (2019). Gruplararası Temas: Farklı Sosyal Kimliklere Sahip Üniversite Öğrencilerinin, Aynı Yurt Odasında Yaşadıkları Gruplararası Temasın İncelenmesi, *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 688-709.
- Kandemir, H., Dirik, B., & Narin, M. (2016). Evde Yaşayan Öğrenci ile Yurtta Yaşayan Öğrencinin Yaşam Doyum Düzeylerinin Yapısal Eşitlik Modeli ile Analizi. *İş ve Hayat*, 2(4), 275-291.
- Kara, H. Z., Aykul, M., & Pulat, A. B. (2019). Neden ve Sonuçları İtibariyle Üniversite Öğrencilerinin Barınma Sorunu, *PESA Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 78-91.
- Karabacak, M., & Sayılı, M. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Barınma Yeri Tercihleri: Havza Meslek Yüksekokulu Örneği, *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 195- 216.
- Kirişçi, G., Atalmış, E. (2017). Öğrencilerin Kredi ve Yurtlar Kurumu Yurtlarında Barınma Gerekçeleri ile Memnuniyet Düzeyleri Arasındaki İlişki, *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 1(1), 59-70.
- Kösedağ, E. (2023). Türkiye’de Konut Hakkı ve Bu Hakkın Kullanılmasında Ortaya Çıkan Sorunlara Yönelik Değerlendirme. *Kent Akademisi*, 16(1), 595-611.
- Lefebvre, H. (2016), *Şehir Hakkı* (Çeviri: Işık Ergüden), İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Marcuse, P. (2014). Hangi Kent, Kimlerin Hakkı?. (Çev. Ali Yağız Şen). İçinde: *Kar İçin Değil Halk İçin Eleştirel Kent Teorisi ve Kent Hakkı*, (Ed. N. Brenner, P. Marcuse, M. Mayer) s. 47-71, İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Özel, Y., Türkleş, S., & Erdoğan, S. (2020). Üniversite Öğrencilerinde Ruhsal Durumun İncelenmesi, *JAREN*, 6(2), 220-228.
- Punch, K. F. (2011). *Sosyal Araştırmalara Giriş Nicel ve Nitel Yaklaşımlar* (Çevirenler: Dursun Bayrak, H. Bader Arslan, Zeynep Akyüz), Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Sart, G. (2017). *Fenomenoloji ve Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz. İçinde: Nitel Araştırma yöntemi, Teknik, Analiz ve Yaklaşımları*, (Editörler: Fatma Nevra Seggie, Yasemin Bayyurt) (s. 70-81), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Schütz, A. (2018). *Fenomenoloji ve Toplumsal İlişkiler*, (Çev. Adnan Akan, Seyda Kesikoğlu), Ankara: Heretik Yayınları.
- Şahinli, M. A. ve Şahbaz Kılınç, N. (2016). Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi (KMÜ) Öğrencilerinin Barınma Sorunlarının Tespiti ve Değerlendirilmesi, *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2, 87-103.

- TMMOB (2024). Kentleşme, Konut Sorunu, Barınma Hakkı ve Demokrasi <https://www.tmmob.org.tr/etkinlik/tmmob-demokrasi-kurultayi-1998/kentlesme-konut-sorunu-barinma-hakki-v-e-demokrasi>. Erişim Tarihi: 3.5.2024.
- Toprakçı, E., & Özerten, K. N. (2020). Özel Öğrenci Yurtları Denetim Rehberinin Yasal Belgeler ve Alanyazın Temelinde İncelenmesi, *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 11(3), 199-216.
- Topraklı, A. Y. (2019). A Post Occupancy Evaluation Study for University Students' User Satisfaction of Dormitories, *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 7(18), 39-60.
- Yerli-Usul, S. (2017). The Relationship between Students' Residence Type and Academic Achievement, *Educational Research Association The International Journal of Educational Researchers*, 8(2), 9-14.
- Tepeli-Temiz, Z., & Ulusoy-Gökçek, V. (2020). Yurtta Kalan Üniversite Öğrencilerinin Anksiyete, Sosyal Destek ve Yaşam Doyum Düzeyleri ile Baş Etme Stillerinin İncelenmesi, *FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 15, 431-458.
- Tekçe, Ö., & Çelik, Ö. (2023). *Kent Gündemine Bakış*. İstanbul: İBB İştiraki Kültür A.Ş. Yayını.
- Yükseköğretim Kurumu. (2023). <https://istatistik.yok.gov.tr> , Erişim Tarihi: 3.11.2024.